

Poznámky predsedníčky Európskeho parlamentu Roberty Metsolovej pre Európsku radu
15. decembra 2022

V Bruseli to bol zložitý týždeň. Dovoľte mi povedať, že podľa informácií od belgických orgánov existujú vážne podozrenia voči osobám prepojeným s autokratickými vládami, ktoré obchodujú s vplyvom takým spôsobom, až máme podozrenie, že to má oslabiť naše procesy.

Spolupracujeme s belgickými orgánmi, ktorým som veľmi vďačná. Zámerom bolo podkopať naše procesy. To sme však nedopustili. Podozrivé osoby boli zatknuté, vypočuté a obvinené – a tak by to malo byť.

Musím však tiež povedať, že aj keď sa budeme neustále snažiť o zvýšenie odstrašujúceho účinku a transparentnosti – a v tejto veci sa budem usilovať o presadenie výrazných reforiem –, vždy sa nájdu ľudia, pre ktorých bude balík hotovosti stáť za riziko. Títo ľudia musia pochopiť, že ich raz chytia. Že to bude mať následky. Že naše útvary fungujú a že oni budú mať v plnom rozsahu do činenia so zákonom.

O tom je právny štát. Takto reagujeme a obnovujeme dôveru.

Ako vieme, vybudovať dôveru trvá roky, ale zničiť ju len okamih. A práve táto otázka dôvery ma privádza späť k diskusii o pristúpení Rumunska a Bulharska k schengenskému priestoru.

Bolo veľkým sklamaním, keď minulý týždeň Rada opäť zmarila nádeje miliónov Európanov tým, že sa rozhodla znova odložiť pristúpenie týchto dvoch krajín.

S výnimkou zrušenia vnútorných hraníc sú Rumunsko a Bulharsko povinné v plnom rozsahu vykonávať schengenské *acquis*. Tak ako ostatné členské štáty v schengenskom priestore nesú plnú zodpovednosť za bezpečnosť a stabilitu vonkajších schengenských hraníc bez toho, aby využívali jeho výhody.

Bulharsko a Rumunsko úspešne prešli príslušnými schengenskými hodnotiacimi procesmi v roku 2011. To bolo pred viac ako 11 rokmi.

Je to príliš dlhá doba. Teraz je historická príležitosť napraviť tento problém – ak to máme urobiť, tak teraz.

Klaus Iohannis raz hovoril o hraniciach, ktoré budujeme v mysliach ľudí a ktorých odstránenie trvá oveľa dlhšie. Mal pravdu. Sme Únia, ktorá sa môže pýšiť búraním múrov a zblížovaním ľudí. Môžeme to urobiť opäť, ak nájdeme odvahu prijať politické rozhodnutia, ktoré zanechajú stopu našej generácie na budovaní Európy.

Môžeme priniesť pozitívnu zmenu v časoch, ktoré sú čoraz ťažšie. Ľudia sa už takmer 300 dní vyrovnávajú s vojnou na Ukrajine, rastúcou infláciou, nestabilnými cenami energií, ťažkosťami podnikov a bolestivými účtami pre domácnosti.

Ak chceme riešiť ich sociálno-ekonomické následky, musíme sa vrátiť k rastu a zamerať sa na konkurencieschopnosť Európy a našu úlohu globálneho aktéra.

To platí aj pre naše transatlantické vzťahy. Americký zákon o znižovaní inflácie je na jednej strane úsilím o zosúladenie energetickej transformácie a energetickej bezpečnosti a na druhej

strane znakom plazivého protekcionizmu. Otvorene diskriminuje elektrické vozidlá vyrábané v EÚ a komplikuje transatlantickú spoluprácu týkajúcu sa kritických nerastných surovín a výroby batérií.

Dúfam, že sa nám podarí vyhnúť sa obchodným sporom a že tento protekcionistický zákon Spojených štátov namiesto toho poskytne platformu, ktorá USA a EÚ umožní udržať si vedúce postavenie, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti klímy, energetickú bezpečnosť a spoluprácu pri vymedzovaní spoločných noriem. Boj proti zmene klímy by sa mal viesť spoločne, nie na úkor priemyselnej základne toho druhého.

EÚ by sa mala snažiť získať konkurenčnú výhodu na celom svete tým, že sa bude držať svojich demokratických hodnôt a presadzovať svoj program v oblasti klímy. Mali by sme naďalej trvať na tom, že náš prístup môže fungovať.

Povzbudili ma pozitívne signály z tretieho ministerského zasadnutia Rady pre obchod a technológie. Podarilo sa nám posunúť diskusiu vpred. Je potrebné, aby sa diskriminačné ustanovenia riešili v čo najväčšej miere.

Týka sa to napríklad aj elektrických vozidiel. Teraz musíme túto dynamiku udržať. Preto bola zriadená pracovná skupina na vysokej úrovni pre zákon o znižovaní inflácie. Nemáme veľa času.

Žiadame férový prístup, nič viac. EÚ takisto podporuje výrobcov elektrických automobilov, ale nerozlišuje medzi nimi. To isté očakávame od USA.

EÚ by nemala sklznúť k tomu, aby sme súťažili o prvenstvo v protekcionizme.

Musíme urýchliť verejné investície v Európe, ktoré môžu viesť k skutočne európskym riešeniam v strednodobom horizonte. No musíme mať rovnaké podmienky na jednotnom trhu a na celom svete. Naša zelená dohoda musí byť stratégiou rastu.

Rast prinesie aj reforma nášho trhu s energiou. Musíme zabezpečiť, aby bola nadčasová. A musíme to urobiť spoločne. Musíme dosiahnuť, aby fungovala, inak sa budeme naďalej pretekať.

Budeme naďalej podporovať opatrenia, ktoré uľahčujú plnenie zásobníkov plynu na nasledujúcu zimu. Budeme naďalej podporovať spoločné nákupy zásob. A musíme tiež diverzifikovať naše zdroje energie.

Musíme zaviesť spoľahlivý regulačný rámec pre budúcnosť. Už prebiehajúca revízia nariadenia EÚ o plyne zosúladí naše pravidlá s obchodným dopytom a prepravou čistého vodíka. Revízia nášho trhu s elektrickou energiou by mala prebehnúť začiatkom budúceho roka. A môžem vás ubezpečiť, že Parlament je pripravený poskytnúť podnety, ktoré nám pomôžu spoločne budovať našu energetickú odolnosť.

Parlament je a zostane partnerom v diskusiách. Plán RePowerEU, ktorý bol predstavený v máji, sa stáva skutočnosťou. Len včera sa dosiahla dohoda – teda pred Vianocami, ako sme sľúbili. Už sme ukázali, že v prípade potreby vieme a budeme konať rýchlo.

Čím dlhšie trvá energetická kríza, tým menej je opodstatnené použitie článku 122 ako právneho základu opatrení.

Väčšina návrhov Komisie má systémový vplyv. Presne to potrebujeme, len treba zapojiť aj Parlament.

Vezmite si diskusiu o cenových stropoch – tá prebieha už celé mesiace a Parlament by mohol priniesť obrovskú pridanú hodnotu. Musíme spolupracovať.

Rast HDP eurozóny sa v poslednom štvrtroku spomalil. Očakávame, že sa bude ďalej spomaľovať. Pravdepodobné je aj zníženie produkcie v krátkodobom horizonte. Rok 2023 bude náročný. Naše hospodárske základy sú však silné a v tomto roku sa nám darilo oveľa lepšie, než sa očakávalo.

Spoločne sa musíme zdržať fiškálnych politík, ktoré podnecujú infláciu a najviac postihujú zraniteľné skupiny. To neznamená, že v niektorých oblastiach nie je priestor na väčšiu flexibilitu, ale musí to byť vyvážené.

Treba revidovať rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ. Udržateľné fiškálne politiky si vyžadujú náležitý a dôveryhodný rámec. Som rada, že Komisia otvorila diskusiu o tejto otázke s členskými štátmi a Európskym parlamentom.

Musíme však konať rýchlo. Treba to dokončiť ešte v roku 2023.

A v roku 2023 budeme musieť ešte pevnejšie stáť po boku Ukrajiny. Opäť k nám bude vzhliadať s nádejou na politickú, humanitárnu, vojenskú, energetickú a finančnú podporu.

Nemôžeme podľahnúť únave – to je to, v čo dúfa Rusko. Chce vyčerpať naše systémy a našu trpezlivosť. Musíme preukázať rovnakú odolnosť, akú požadujeme od Ukrajincov.

Musíme dokončiť ďalšie kolo našich sankcií a zabezpečiť odstránenie pretrvávajúcich medzier.

Včera sme udelili Sacharovovu cenu ukrajinskému ľudu, ktorý zastupoval prezident Zelenskyj. Jeho slová nás presvedčili – ako keby sme potrebovali viac dôkazov – o odhodlaní a statočnosti Ukrajiny. A ja som ocenila pokrok, ktorý Ukrajina dosahuje pri vykonávaní siedmich odporúčaní Európskej komisie v súvislosti s jej žiadosťou o členstvo v Európskej únii.

Môžeme a naďalej budeme podporovať ukrajinský ľud.

Na záver mi dovoľte poďakovať Petrovi za české predsedníctvo, za to, že nás v uplynulých mesiacoch viedlo a v týchto náročných časoch uzavrelo dlhý zoznam zložitých spisov.

Srdečne vítam nadchádzajúce švédske predsedníctvo a teším sa na spoluprácu s Ulfom.

Stále máme veľa práce.

Zakaždým, keď sa stretneme, sa bremeno zdá byť ešte ťažšie. Som však presvedčená, že dovedna máme všetko potrebné na to, aby sme prekonali vzájomné rozdiely a viedli Európsku úniu vpred.

Ďakujem.